

[Per Hækkerup.]

Ingen må tro, at en løsning ligger lige om hjørnet, og selv om anstrengelserne må rettes mod at fremme udviklingen i denne retning, vil det være urealistisk at betragte en fremtidig europæisk sikkerhedsordning som et alternativ i dag til den sikkerhedsordning, vi lever under.

Hidtil har bestræbelserne været tosidede mellem det enkelte vesteuropæiske land og det enkelte østeuropæiske. For nogle år siden forsøgte vi med en forsigtig føler fra dansk side, om tiden skulle være moden til flersidede drøftelser, f. eks. mellem 2-3 små NATO-lande og 2-3 små Warszawapagt-lande. Desværre var reaktionen i Østeuropa ikke tilstrækkelig positiv. Vi var for tidligt ude. Klimaet øst-vest i Europa måtte først forbedres yderligere. Jeg ved ikke, om der nu skulle være bedre muligheder, f. eks. inden for den 10 lands gruppe, som for nogle år siden oprettedes mellem visse europæiske lande.

En anden forudsætning for, at en sådan afspændingspolitik kan lykkes, er, at man ikke går for hurtigt frem. Processen i Østeuropa tager sin tid. Går den for hurtigt, risikerer man tilbageslag, der igen indskrænker de enkelte østeuropæiske landes handlemfrihed. De sidste 12 års erfaring taler deres tydelige sprog herom. Afspændingspolitikken kræver tålmodighed, forståelse for den anden sides forhold, forsigtighed, men også konsekvens og en vis dristighed.

Jeg vil i den forbindelse gerne nævne et spørgsmål, som vel ikke er stort, men indeholder et irritationsmoment. Jeg tænker på udstedelsen af kontrolrådspas for øst-tyskere, der ønsker at rejse til Danmark. Den tidligere regering rejste for nogle år siden dette spørgsmål i NATO og opnåede, at reglerne blev væsentligt lempet. Naturligvis kender jeg baggrunden for ordningens indførelse i sin tid; men som udviklingen har været, synes tiden at være løbet fra denne ordning. Jeg vil derfor spørge regeringen; om den påtænker at rejse spørgsmålet i NATO om kontrolrådspasenes fuldstændige afskaffelse.

I statsministerens erklæring af 6. februar hedder det:

„Regeringen vil virke for tilvejebringelse af en samlet europæisk sikkerhedsordning, der imødekommer alle europæi-

ske landes ønske om sikkerhed og indbefatter en løsning af Tysklandsspørgsmålet, der anerkender det tyske folks ønske om selvbestemmelse og genforening.“ (Folketingstidende 1967-68, 2. samling, sp. 7).

Denne erklæring kan vi tilslutte os. En udtalelse i et interview i Berlingske Tidende i søndags af udenrigsministeren synes jeg fortjener nærmere uddybelse. Intervieweren spørger ministeren:

„Har man til hensigt at genoptage den tidligere regerings og videreføre dens bestræbelser for at få sammenkaldt en europæisk sikkerhedskonference, og har man i den forbindelse gjort sig tanker om, hvilke kredse der skulle være med?“

Udenrigsministeren svarede hertil:

„Jeg tror for det første ikke, det er helt rigtigt at sige, at den forrige regering havde bestræbelser for at få sammenkaldt en konference, men jeg vil sige, at vi er positive over for en europæisk sikkerhedskonference. Vi har også sagt, at den kreds, der skulle være med, fandt vi det naturligt omfattede USA og Canada. Men det at være positiv over for denne sikkerhedskonference betyder jo også, at den skal forberedes, sådan at der er nogen mening i den, og at den fører til noget. Det vil vi inddrage i overvejelserne.“

Se, jeg går ud fra, at udenrigsministeren ikke med den første del af den citerede udtalelse har villet udtrykke, at den tidligere regering skulle have en mindre interesse end den nuværende for en sikkerhedskonference, og jeg henviser til det, jeg tidligere har sagt om de bestræbelser, der blev udfoldet af den tidligere regering for at forberede vejen til en sådan konference. Jeg er helt enig med ministeren i, at en sådan konference må forberedes omhyggeligt, så den fører sagen videre. Det fremgår ikke af udenrigsministerens redegørelse i dag, hvilke overvejelser regeringen konkret har gjort sig, hvis den overhovedet er startet med sådanne overvejelser, eller hvilke skridt regeringen agter at tage ad afspændingspolitikens vej.

Inden jeg forlader den europæiske politik, vil jeg berøre endnu et spørgsmål, som har en vis interesse. Det drejer sig om Grækenland. Vi har med tilfredshed noteret os de nordiske regerings indlæg til den europæi-